

Stichting Chitungulu

community outreach - nature conservation

Nieuwsbrief # 5

november 2016

In deze Nieuwsbrief:

Onderwijs

- ◆ *Steun aan community schools*
- ◆ *Sponsorship Program leerlingen*

Voedselzekerheid en inkomsten-genererend

- ◆ *Pluimveeproject*
- ◆ *Biologische tuindersclub*

Natuureducatie

- ◆ *Pre-Guide Training Course & Birding*

Overige projecten

- ◆ *Lampen op zonne-energie*
- ◆ *Yummy Soy*
- ◆ *Albino's*
- ◆ *Hete Pepers*
- ◆ *Samenwerking met Luambe Camp*

Beste Vrienden van Chitungulu,

Inleiding

Met nog slechts een maand te gaan kunnen we op 2016 terugkijken als een veelbewogen jaar, zowel voor onze partners in Chitungulu als voor ons als stichting. Een mijlpaal was natuurlijk onze succesvolle fondsenwerving samen met organisatie Wilde Ganzen voor de nieuwbouw van drie klaslokalen voor Chilubezi Community School. Na meerdere jaren van voorbereidend werk konden we dan eindelijk in augustus met de bouw beginnen! Naast onze overige 'vaste projecten' op het gebied van onderwijs, voedselzekerheid en inkomsten-genererende activiteiten, zijn er dit jaar ook nieuwe ontwikkelingen in gang gezet waarvan wij goede hoop hebben dat deze bijdragen tot verdere verbetering van de levensstandaard van vele huishoudens in Chitungulu. Wij hopen dat onderstaand verslag u dezelfde positieve energie geeft als wij hebben ervaren in onze werkzaamheden in Chitungulu. Veel leesplezier toegewenst!

Onderwijs: steun aan community schools

Nieuwbouw Chilubezi Community School

Dankzij een succesvolle fondsenwerving, waarvoor wij alle donateurs zeer dankbaar zijn, konden wij in augustus, na de aanleg van een waterbron op het schoolterrein van

Chilubezi, gaan beginnen met de bouw van de drie nieuwe klaslokalen. Op het moment van publicatie van deze Nieuwsbrief wordt het dak aangebracht, zodat de leerlingen ook in het regenseizoen veilig en droog hun lessen kunnen volgen. De gemeenschap rondom Chilubezi heeft geweldig meegeholpen met het leveren van zand, stenen en water. Daar dit jaar veel huishoudens in Chitungulu te kampen hebben met ernstige voedseltekorten als gevolg van droogte, hebben wij ernaar gestreefd om, naast de vrijwillige bijdragen van de gemeenschap aan het nieuwbouwproject, zoveel mogelijk families rondom de school in de gelegenheid te stellen iets te verdienen, zodat men voedsel kon kopen. Zo heeft onze lokale aannemer verschillende teams van arbeiders gevormd voor de diverse fases van het bouwproject. Het bouwproject heeft hierdoor extra waardering geogst bij de wijkbewoners.

Cruciaal was de keuze voor zelfgemaakte betonblokken, in plaats van gebruik te maken van bakstenen. Betonblokken zijn sterker dan de lokaal gemaakte bakstenen, en bovendien is de productie van de blokken houtbesparend (het bakken van de bakstenen gebeurt in op hout-gestookte ovens).

Voor het maken van de betonblokken werd een team van zes personen aangesteld, dat in ruim 40 dagen meer dan 6000 blokken heeft gemaakt.

Voor aanvang van de bouw werd het project uitvoerig doorgesproken met de lokale autoriteiten van het ministerie van onderwijs, waaronder de bouwinspecteur, en met het dorpshef en de ouderraad van de school. De bouw werd opgedeeld in drie fases (fundering, muren en dak) en bouwmaterialen werden per fase besteld en betaald door onze ter plekke aanwezige project-coördinator. De registratie van de uitgifte van de bouwmaterialen werd gedelegeerd aan het schoolhoofd, die deze taak consciëntieus uitvoerde. Onze project-coördinator hield tot eind oktober dagelijks toezicht op de gang van zaken. In mei/juni 2017, na afloop van het regenseizoen, wordt het gebouw geschilderd en officieel opgeleverd.

Bouw van drie nieuwe klaslokalen voor Chilubezi Community School (eind oktober 2016)

Uiteraard zijn de onderwijzers en de leerlingen van Chilubezi enorm blij met hun nieuwe klaslokalen-in-aanbouw. Wij zijn ervan overtuigd dat het nieuwe gebouw een flinke stimulans zal geven aan het onderwijs in Chilubezi, en we berichten graag volgend jaar verder over dit project.

Boomaanplant schoolterreinen

Naast het begeleiden van de nieuwbouw voor Chilubezi was er ook ruimte voor enkele extra projecten voor Chocha en Chilubezi Community Schools. Zo zijn wij begonnen met

de aanplant van bomen op de schoolterreinen. Bij een kwekerij in de regio werden ruim vijftien verschillende inheemse boomsoorten gekocht. De ruim 200 jonge boompjes zijn geplant door de leerlingen van de beide scholen, die de bomen dagelijks water geven tot aanvang van het regenseizoen. We zijn erg benieuwd hoe de boompjes er volgend jaar bij staan! Onze hartelijke dank aan Fil Hide, die ons met haar team van Chunya Nursery met raad en daad bijstond. Daar meerdere scholen in Chitungulu belangstelling hebben getoond voor deze boomaanplant, krijgt dit project een vervolg in 2017.

Leerlingen van Chilubezi Community School planten bomen

Promotie meisjes-onderwijs

In het kader van de promotie van meisjes-onderwijs werden van de lokale NGO 'Project Luangwa' 50 stuks wasbaar maandverband gekocht voor de meisjes in de drie hoogste klassen van de twee community schools. Het maandverband werd overhandigd tijdens een door de onderwijzers georganiseerde Girls Promotion Day waarvoor de meisjes en hun moeders waren uitgenodigd, alsook vrouwen die de initiatieriten voor pubermeisjes begeleiden. Diverse lokale sprekers wezen de genodigden op het belang van een goede schoolopleiding voor meisjes. Het was een succesvolle dag die de onderwijzers graag jaarlijks willen herhalen. Om de meisjes verder aan te moedigen geen enkele schooldag meer

te verzuimen, heeft Chocha Community School een privé-wasfaciliteit voor de meisjes laten aanbrengen naast de meisjestoiletten op het schoolterrein.

Als tweede onderdeel van onze promotie van meisjesonderwijs werd de beide scholen gevraagd meisjesvoetbal te introduceren. In september werden aan de scholen elk zes 'One World Futbol'-voetballen overhandigd en de onderwijzers pakten ons verzoek goed op: enkele dagen na de overhandiging vond de eerste wedstrijd plaats tussen de nieuw gevormde meisjesteams van Chocha en Chilubezi. Aanvankelijk werd er nog wat onwennig gespeeld, maar het enthousiasme was groot (zowel bij de spelers als bij de toeschouwers). Wij hebben kunnen vaststellen dat het inmiddels goede gewoonte is geworden dat de meisjes na schooltijd nog even een balletje trappen. Wordt vervolgd!

Verbetering kwaliteit onderwijzers

Om de thans nog onbevoegde onderwijzers van de twee community schools in staat te stellen hun onderwijsbevoegdheid te behalen, heeft onze stichting sinds 2014 de onderwijzersopleiding van enkele leerkrachten be-

kostigd. In januari 2017 studeren de eerste twee onderwijzers af. Middels een contract (dat ook werd ondertekend door de District Education Board, onderdeel van het Zambianse ministerie van onderwijs) hebben wij met hen afgesproken dat zij tenminste vijf jaar blijven lesgeven aan een van de twee community schools, zodat begin volgend jaar beide scholen elk over tenminste één bevoegde onderwijzer beschikken. Naast de twee onderwijzers die binnenkort afstuderen, zijn er nog twee onderwijzers in opleiding sinds 2015, en willen wij graag de komende jaren nog meer gemotiveerde leerkrachten helpen met een opleiding.

Naast de nieuwbouw voor Chilubezi Community School (2016-2017) staat in 2017 een grote opknopbeurt op het programma voor Chocha Community School (hierboven afgebeeld)

Overige ondersteuning scholen

Evenals voorgaande jaren hebben we Chocha en Chilubezi ondersteund met diverse les- en leermiddelen, alsook enkele materialen voor de schoolgebouwen, zoals deuren en ramen.

Teneinde de inkomenspositie van de leerkrachten te verbeteren (alle onderwijzers van Chocha en Chilubezi zijn vrijwilligers), hebben wij zaaigoed verstrekt voor sojabonen en hete pepers. Deze gewassen worden verbouwd op terrein dat de school toebehoort, en de opbrengsten uit de verkoop worden onder de onderwijzers verdeeld.

Onderwijs: Scholarships Program

Dit jaar kon via ons Scholarships Program de middelbare schoolopleiding van zes meisjes en vier jongens worden gefinancierd. De sponsoring van deze leerlingen wordt per schooltermijn betaald (na inzage van de leerprestaties), en per leerling wordt bekeken of de ouders in staat zijn tenminste een termijn zelf bij te dragen.

Voedselzekerheid: pluimveeproject

Helaas was er dit jaar een onverwachte tegenvaller voor het deel van ons pluimveeproject dat zich richt op de productie van kippen-eieren. Na ruim twee jaar van goede eierenproductie waren de legkippen dit jaar aan vervanging toe. Echter, in de regio blijkt geen enkele leverancier van jonge legkippen meer te vinden. De eierenproductie in Chitungulu kwam hierdoor in juli nagenoeg tot stilstand. De houders van de kippenrennen zijn inmiddels overgegaan tot het aankopen van scharrelkippen voor vlees, en gaan daarnaast de komende maanden experimenteren met het fokken van parelhoenders. Dit gevogelte heeft een aantal voordelen ten opzichte van de legkippen (zoals een hogere eierenproductie en geen afhankelijkheid van relatief duur voer). Afhankelijk van de resultaten van dit experiment, zullen wij in mei 2017 onze vervolgcacties afstemmen met de houders van de eierenproductie-rennen.

De kippenrennen bestemd voor de scharrelkippen voor vlees doen het nog steeds goed. De scharrelkippen, die 's nachts in een veilige kippenren worden ondergebracht waar ze worden bijgevoerd, breiden zich goed uit en leveren daarmee een stabiel inkomen op voor de houders van deze rennen.

Voedselzekerheid: biologische groenteteelt

Niets dan lof voor onze hardwerkende biologische tuinders, die er elk jaar weer in slagen een mooie variatie aan (op verantwoorde wijze geteelde) groenten op de markt te brengen. Ieder jaar verstrekt onze stichting een zaai pakket tegen gereduceerde prijs aan tuinders in Chitungulu die biologisch tuinieren. Onze project-coördinator checkt jaarlijks alle groentetuinen om te zien of de tuinders gebruik maken van zelfgemaakte compost, vruchtrotatie, combinatieteelt, strooisellagen, boomaanplant tussen de groentebedden, biologische bestrijdingsmiddelen, en (een nieuwe voorwaarde) of er bijenkasten rondom de tuinen staan.

De jaarlijkse 'Tuin van het Jaar'-nominatie is dit jaar toegekend aan de ervaren tuinder Evans Ngulube, die een weldadige oase van groen wist te creëren.

In september is met een drietal tuinders een begin gemaakt met de bouw van een 'Vegetable and Curio Shop'. Het doel van de winkel is meervoudig. Natuurlijk richt de winkel zich in eerste instantie op de verkoop van biologisch-geteelde groenten en kruiden aan de inwoners van Chitungulu en aan de toeristische lodge Luambe Camp (de naam van de lodge is gewijzigd in 2016). Om de voordelen van het biologisch tuinieren nog verder te promoten, dient de winkel tevens als

informatiecentrum. Tenslotte is de winkel dankzij haar strategische lokatie langs een toeristische route, een goede plaats voor de verkoop van in Chitungulu gemaakte souvenirs, zoals manden en houtsnijwerk. Om de toeristen een verdere unieke ervaring mee te geven, zijn voor hen fietsen beschikbaar waarmee zij naar de drie nabij gelegen groentetuinen kunnen fietsen. Samen met de tuinders zien wij uit naar de opening van de winkel in 2017!

De in aanbouw zijnde Vegetable & Curio Shop. In de loop van november 2016 wordt een dak op de winkel gebouwd, en in mei 2017 wordt de winkel afgebouwd met veel Afrikaanse accenten. Het is de bedoeling een ruime, open inloopruimte te creëren. Op de binnenzijde van de achtermuur komt een groot schoolbord met daarop informatie over de voedingswaarde van de te koop aangeboden groenten, en uitleg over de voordelen van het biologisch tuinieren.

De drie toekomstige beheerders van de winkel, Chitungulu's meest ervaren biologische tuinders Adam, Josiah en Evans

Natuureducatie

In de periode juni-augustus 2016 verzorgde onze project-coördinator een Pre-Guide Training Course, een cursus die geïnteresseerden klaarstoomt voor een officiële natuurgidstraining. Er werden zeven goede kandidaten geselecteerd, die gedurende drie dagen per week met een uitgebreid scala van onderwerpen werden vertrouwd gemaakt, variërend van ecologie, taxonomie, en gedetailleerde kennis van diersoorten die in de regio voorkomen, tot vogellessen. De cursus moest in augustus worden opgeschort wegens aanvang van de bouwwerkzaamheden voor Chilubezi Community School, maar wordt in 2017 weer voortgezet.

Deelnemers aan de 2016 Pre-Guide Training Course

In dezelfde periode juni-augustus werd ook de Birding Course hervat voor de hoogste klassen van de twee Community Schools. In oktober stelde Luambe Camp de eerste groep van twaalf kinderen in de gelegenheid om een 'game drive' te maken in Luambe National Park. Luambe Camp zal deze excursies vanaf volgend jaar maandelijks verzorgen. Uiteraard is het voor het draagvlak voor natuurbescherming erg belangrijk dat zoveel mogelijk kinderen kennismaken met de bijzondere fauna rondom hun dorp (veruit de meeste kinderen zijn nog nooit in Luambe NP geweest en hebben bijvoorbeeld nog nooit zebra's, nijlpaarden of giraffes gezien).

Wij gaan de komende maanden weer op zoek naar sponsors van meer verrekijkers!

Oefenen met verrekijkers tijdens de Birding Course

Overige projecten: lampen op zonne-energie

Uit de opbrengst van de in 2015 verkochte oplaadbare lampen op zonne-energie werd dit jaar in de hoofdstad Lusaka een nieuwe partij solar lights ingekocht en tegen betaalbare prijs verkocht in Chitungulu. Met deze duurzame lampen wordt bespaard op dure en milieuvervuilende batterijen. De inkomsten verkregen uit de verkoop in 2016 stellen ons in staat dit project te vervolgen in 2017.

Overige projecten: Yummy Soy

Zoals bekend is het oosten en zuiden van Afrika dit jaar getroffen door extreme droogte. Ook delen van Zambia, waaronder de Luangwa Vallei waarin Chitungulu is gelegen, hebben last van aanhoudende droogtes. In de loop van augustus waren er de eerste signalen van voedseltekorten in Chitungulu. In oktober overheerste het beeld van kinderen die onrijpe mango's aten. Onze projectcoördinator heeft daarom een noodoproep laten uitgaan voor de aankoop van een flinke partij Yummy Soy, de in Chitungulu populaire sojapap verrijkt met vitamines en mineralen. Dankzij de snelle reactie van enkele donateurs konden wij in oktober maar liefst 1000 kg Yummy Soy aankopen van producent Comaco, die het vervoer van de megapartij vanuit de

provinciehoofdstad naar Chitungulu voor haar rekening nam. De Yummy Soy is opgeslagen in een veilige opslagruimte die wij dit jaar hebben laten bouwen, en wordt momenteel tegen een zeer scherpe prijs verkocht.

Partij Yummy Soy veilig in nieuwe opslagruimte

Wij hopen dat de voedzame granenpap de nood enigszins kan lenigen, en wij danken langs deze weg nogmaals onze donateurs heel hartelijk voor hun snelle response.

Teneinde de lokale voedselvoorziening in de toekomst zoveel mogelijk veilig te stellen, is het nodig dat de voedselproductie wordt aangepast aan de klimaatverandering, bijvoorbeeld door meer droogtebestendige gewassen te verbouwen, zoals bepaalde soorten peulvruchten, cassave en sorghum. Mede in dit kader gaan de twee gemeenschapsscholen in 2017 een schoolmoestuinenproject opstarten, waarbij de biologische tuinders een actieve rol zullen spelen in de begeleiding van de scholieren. Uiteraard staan wij klaar om alle medewerking aan dit project te verlenen.

Overige projecten: Albino's

Dankzij een donatie van enkele liters zonnebrandcrème van de Stichting Afrikaanse Albino's konden wij dit jaar de twee albino-zusjes in Chitungulu helpen met bescherming tegen de zon. Ook het managementteam van Luambe Camp bood diverse malen flessen zonnemelk aan voor de zusjes. Zoals de foto laat zien, gaat het dankzij de zonnebrandmiddelen een heel stuk beter met de meisjes.

Overige projecten: Hete Pepers

In nauwe samenwerking met Luambe Camp en de Franse NGO Awely is dit jaar een nieuw project opgestart dat ten doel heeft de inwoners van Chitungulu te helpen met de teelt en verkoop van hete pepers. In mei werd hiervoor vooronderzoek verricht door een bioloog van Luambe Camp, daarbij geassisteerd door onze project-coördinator. Doel van het onderzoek was de mate van 'human-wildlife conflict' in en rond Chitungulu in kaart te brengen, en wel met name de impact van groot wild op de voedselvoorziening van de inwoners. Zoals verwacht kwam uit het onderzoek naar voren dat olifanten, maar ook diverse antilopensoorten en wilde zwijnen, nogal wat schade aanrichten aan de voedselgewassen en de cash-crops. Tijdens het onderzoek bleek dat de animo voor de teelt van hete pepers groot was. Niet alleen worden de pepers gebruikt om olifanten op afstand te houden, de pepers brengen ook geld op omdat deze na de oogst worden opgekocht door Awely.

In september werden samen met Awely en Luambe Camp twee workshops in Chitungulu georganiseerd om geïnteresseerden te trainen in de teelt van hete pepers. Het pilot-project omvat ruim 50 deelnemers, waaronder beide community schools. Als alles goed gaat, kan de eerste oogst in juni 2017 door Awely worden

opgekocht. We zijn erg benieuwd naar de resultaten en zullen volgend jaar nader berichten over dit project.

Tuinders in Chitungulu houden olifanten op afstand door het branden van hete pepers vermengd met het kaf van mais

Overige projecten: samenwerking Luambe Camp

Waterputten

De samenwerking met het managementteam van Luambe Camp verliep dit jaar wederom zeer prettig. De lodge financierde op ons verzoek de aanleg van maar liefst vijf waterputten in en rond Chitungulu (de zesde voor Chilubezi Community School werd voor ons door Stichting Onder De Toren en Stichting Uden Wereldwijd gefinancierd), hetgeen een wezenlijke verbetering opleverde in de veilige watervoorziening van vele huishoudens.

Chilubezi Head Teacher demonstreert correct gebruik van de nieuwe waterput op het schoolterrein van Chilubezi Community School

Waterput Chocha Community School

Voor alle nieuwe waterputten werden 'waterput-comités' ingesteld, die erop toezien dat de verbruikers door middel van een jaarlijkse contributie meebetalen aan het onderhoud van de waterput. Graag danken we Makolekole Drilling Company voor de goede samenwerking. Makolekole regelde de aanleg van de waterputten vlot en zeer vakkundig.

Boomaanplant

Samen met Luambe Camp werd een tweede Boomaanplantproject uitgevoerd dat ten doel heeft de gemeenschap te voorzien van hout voor houtverwerking en brandstof. Ruim 200 jonge, inheemse bomen werden geplant op drie verschillende lokaties aan de rand van het dorp. Het ligt in de bedoeling volgend jaar op deze lokaties bijenkasten te plaatsen.

Boomaanplant van diverse inheemse boomsoorten

Tenslotte.... Hartelijk dank!

In 2016 mochten wij nieuwe donateurs en supporters verwelkomen. Wij zijn daar ontzettend blij mee. Dankzij de inzet en bijdragen van onze Vrienden van Chitungulu kunnen wij een verschil maken in het leven van steeds meer inwoners van Chitungulu. Heel veel dank daarvoor!

Voorlopig blijft er nog veel te doen in Chitungulu. Met name de twee community schools zullen ook de komende jaren veel ondersteuning nodig hebben. Wij willen vooral blijven focussen op de nieuwe generatie, zodat de kinderen van nu met nieuwe kennis en inzichten weloverwogen keuzes kunnen maken voor hun eigen, duurzame ontwikkeling.

Heeft u naar aanleiding van deze Nieuwsbrief vragen of opmerkingen, dan horen wij het graag via: info@chitungulu.nl

Het Bestuur van Stichting Chitungulu

Wij danken:

- ◆ *Onze donateurs in Nederland, Zambia, Duitsland, Zwitserland en Italië*
- ◆ *Wilde Ganzen*
- ◆ *Luambe Camp*
- ◆ *Ambtenaren gemeente Bladel*
- ◆ *Rotary Club Bladel, Reusel-De Mierden*
- ◆ *Stichting Alle Beetjes*
- ◆ *Stichting Onder De Toren*
- ◆ *Stichting Uden Wereldwijd*
- ◆ *Stichting Casterenshoeve*
- ◆ *De Johanna Donk-Grote Stichting*
- ◆ *De Hofsteestichting*
- ◆ *Stichting Ontwikkelingshulp D.A.S.*
- ◆ *Het Liliane Fonds*
- ◆ *Stichting Afrikaanse Albino's*
- ◆ *Wieke Biesheuvel (Katete, Zambia)*
- ◆ *Suntech (Lusaka, Zambia)*
- ◆ *Comaco (Chipata/Lundazi, Zambia)*
- ◆ *Chunyu Nursery (Mfuwe, Zambia)*
- ◆ *Makolekole Drilling & Water Solutions*
- ◆ *Project Luangwa (Mfuwe, Zambia)*
- ◆ *Awely / Red Caps program*

Boomaanplant door leerlingen van Chilubezi Community School

Huis versierd met tekeningen van bloemen

Een rustig moment in de schaduw van het huis

Zie voor meer foto's van de Nieuwbouw Chilubezi, de groentetuinen en de boomaanplant:

www.chitungulu.nl – Nieuws / Nieuwsbrief

